

Serviceutredningen för bildning- och fritidstjänsterna i Kyrklätt, BFN

Bildnings- och fritidsnämnden 28.09.2023 § 57

754/00.01.02/2022

Beredare	Planeringschef Reetta Hyvärinen fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi , tfn 09 29671 (växel)
Beslutsförslag	Bildningsdirektör Eeva-Kaisa Ikonen Bildnings- och fritidsnämnden beslutar 1. anteckna serviceutredningen för kännedom 2. föreslå kommunstyrelsen och vidare kommunfullmäktige att rekommendationerna och åtgärderna för åren 2024–2028 i utredningens sammandragsdel godkänns som grund för den fortsatta beredningen och beaktas vid uppgörandet av förslaget till budget och ekonomiplan 3. konstatera att för varje enskilt projekts del fattas investeringsbesluten och besluten om förändringar i verksamheten separat med stöd av Kyrklätts kommuns projektdirektiv för husbyggnad 4. ge som anvisning att i den fortsatta beredningen utförs förhandsbedömningen av konsekvenserna och växelverkan med intressenterna i samband med utvecklingen av servicenätet.
Behandling	Planeringschef Reetta Hyvärinen och planerare Heidi Kurkinen närvarade vid sammanträdet som sakkunniga under behandlingen av detta ärende. Under behandlingen framställde ledamot Heidi Castrén följande anvisning: Nämnden ger som anvisning för fortsatt beredning gällande punkt 2 i paragrafen att: 1) nedläggning av Laajakallion koulu eller ändring av den till enhet inom småbarnspedagogik inte genomförs, utan man söker en alternativ lösning till småbarnspedagogikens behov. 2) Sjökulla skola och daghem fortsätter i sina nuvarande lokaler. Motivering till detta är den förväntade ökningen av antalet barn i området efter att detaljplanerna för Eriksgård och Kylmäla blivit färdiga. Anvisningen understöddes av Martin Valtonen, Patrik Lundell, Maarit Orko, Maj Åberg-Hildén, Liisa Kosonen, Tero Suominen och Birkitta Salonen. Anvisningen godkändes enhälligt.
Beslut	Bildnings- och fritidsnämnden beslutade enligt beslutsförslaget. Dessutom ger nämnden som anvisning för fortsatt beredning gällande punkt 2 i paragrafen att: 1) nedläggning av Laajakallion koulu eller ändring av den till enhet inom småbarnspedagogik inte genomförs, utan man söker en alternativ lösning till småbarnspedagogikens behov. 2) Sjökulla skola och daghem fortsätter i sina nuvarande lokaler. Motivering till detta är den förväntade ökningen av antalet barn i området efter att detaljplanerna för Eriksgård och Kylmäla blivit färdiga.

För kännedom

-

Redogörelse

Behovet av en servicenätsutredning för bildnings- och fritidstjänsterna i Kyrkslätt

Senast uppgjordes en servicenätsutredning för Kyrkslätts bildnings- och fritidstjänster år 2019. Den godkändes år 2020. Efter servicenätsutredningen 2020 har det skett stora förändringar i såväl kommunen som allmänt på kommunfältet, vilka har lett till ett behov att granska bildnings- och fritidstjänsternas servicenät mer omfattande och för en längre tidsperiod än tidigare.

Efter att servicenätsplanen utarbetats har till exempel Jokirinteen oppimiskeskus, utvidgningen av Veikkolan koulu och det nya daghemmet i Veikkola tagits i bruk. Dessutom pågår i genomförande- och planeringsskede flera investeringsprojekt inom bildningstjänsterna, så som skolcentret GWP, det gemensamma campuset, Nissnikun yhtenäiskoulu, Kantvikin koulus behovsutredning och arrangemang gällande ersättande lokaler för projekten.

I och med att ansvaret att ordna social- och hälsovård övergått från kommuns tjänster och lokaler en allt betydelsefullare del av kommunens serviceproduktion och fastighetsbestånd och har därmed också en allt större roll ur den kommunala ekonomins perspektiv.

Efter överföringen av social- och hälsovårdens organiseringsansvar förblev kommunernas uppgift att främja invånarnas hälsa och välfärd. I detta hytearbete spelar bildningstjänsterna (småbarnspedagogik, undervisning och fritid) en central roll, vilket också påverkar planeringen av servicenätet.

De nya befolkningsprognoserna, som uppdaterats efter servicenätsplanen, visar fortfarande att befolkningen åldras och antalet barn och unga minskar, men samtidigt ökar också behovet av service för barn i småbarnspedagogikålder redan under de närmaste åren. Då befolkningen åldras bör man också bereda sig på att de äldres behov av bildnings- och fritidstjänster ökar.

Servicenätet och kommunens samhällsplanering har samtidigt gemensamma effekter som borde identifieras bättre än tidigare. Med samhällsplanering som beaktar bildningstjänster kan man bland annat påverka det regionala behovet av tjänster och stöda genomförande av ett servicenät som är hållbart med tanke på såväl verksamheten som ekonomin, vilket möjliggör produktion av högklassiga tjänster också i framtiden.

Också riktlinjerna i Kyrkslätts kommunstrategi 2022–2023 bekräftar behovet av att utveckla servicenätet mera långsiktigt och baserat på uppgifter. I strategin har kommunen förbundit sig till informationsledarskap och att fatta beslut på basis av information med förståelse för också långsiktiga effekter. Utöver det har kommunen i sin strategi förbundit sig till att såväl balansera ekonomin, investera i framtiden genom inlärning och välfärd som att utveckla tjänsternas kvalitet.

Beskrivning och genomförande av servicenätsutredningen

Servicenätsutredningen som nu behandlas avviker från servicenätsplanerna så att syftet med utredningen inte är att vara en beskrivning av det som ska komma eller av redan känd utveckling av

servicenätet eller ändringar av det. I stället är avsikten med utredningen att ge information om olika eventuella utvecklingsförlopp och deras effekter på planeringen av det kommande servicenätet. Ett centralt mål för servicenätsutredningen har varit att tydligare än tidigare lyfta fram olika faktorer som tillsammans påverkar servicenätet och på så sätt få information för planeringen av servicenätet och vidare beslutsfattandet och genomförandet som gäller det.

Servicenätsutredningen består av sju delar som också beskriver de olika skedena av utredningsarbetet. De tidigare arbetsskedena producerade information om det följande skedet i arbetet så att utredningens resultat var att man kunde bilda sig en så omfattande helhetsbild som möjligt av bildningstjänsternas och fritidstjänsternas servicenät i Kyrkslätt samt av eventuella kommande utvecklingsriktningar.

Arbetsskedena var: 1) inventering och kartläggning av det nuvarande lokalbeståndet,

2) uträkning av servicekapaciteten,

3) idéer och modeller gällande den regionala markanvändningen.

4) kalkylering av den regionala befolkningsutvecklingen och servicebehovet som baserar sig på scenarier

5) bildande av eventuella servicenätsmodeller som baserar sig på scenarier,

6) uträkning av livscykelkostnader för eventuella servicenätsmodeller och

7) sammandrag av utredningen och rekommendationer.

Servicenätsutredningen har genomförts av Mikko Marja-aho från Tilakonsultit Oy, och beräkningarna av den lokala befolkningsutvecklingen har gjorts upp av Rasmus Aro från MDI. Genomförandet av servicenätsutredningen har förutsatt brett samarbete med sakkunniga från Kyrksläotts kommuns olika serviceområden. Under de olika arbetsskedena har serviceområdenas sakkunnigas roller växlat enligt uppgiftens natur till exempel så att vid verksamhetslokalernas inventeringar har planläggningens expertis framhävts i arbetet gällande uppgörandet av scenarier för lokaltjänsterna och markanvändningen.

Slutsatser

Servicenätsutredningen lyfter fram uppgifter om ömsesidiga effekter som inte tidigare funnits till förfogande. Sådan information är bland annat hur utvecklingen av kommunen, i synnerhet markanvändningen, reflekteras i servicebehovet och via det också i investeringarna.

Servicenätsutredningen fogar till denna information också en bedömning av de nuvarande lokalernas skick, vilket för sin del hjälper att sammanjämka investeringsbehov som uppstår av olika orsaker.

Ur utredningen framgår bland annat att den tillväxttakt som ur Kyrksläotts kommuns bildnings- och fritidstjänsters servicenäts synvinkel kan anses önskvärd, är en måttlig tillväxt på ca 1 %. I en situation med måttlig tillväxt ökar kommunens barnantal på lång sikt och skolornas beläggningsgrad stiger till önskad nivå. Med tanke på kapaciteten eftersträvas en jämn tillväxt eftersom en snabb tillväxt på nya områden leder till snabb ökning av efterfrågan på service, vilket ökar investeringstrycken och risken för att servicebehovet blir kortvarigt. Tillväxt som sker mitt i samhällsstrukturen kan stöda sig bättre på den befintliga servicekapaciteten än vad nya områden kan, och det är enklare att utnyttja kapacitet som frigörs då servicebehoven förändras.

Servicenätsutredningen tar inte ställning till typen av servicenätsmodell som kommunen börjar genomföra. I stället lyfter den fram att den finns alternativa lösningar och föränderliga faktorer, vilka påverkar servicebehovet såväl lokalt som på hela kommunens nivå. Servicenätsutredningen behandlar också effekterna av den förutspådda befolkningsutvecklingen på det nuvarande verksamhetslokalnätets kapacitet. Informationen är väsentlig bland annat för planläggningen för att reservera tomter för serviceproduktionen. Utredningen kan för sin del stöda beslutsfattandet så att utvecklingen av kommunen kan grunda sig på uppgifter, vara planmässig och ta olika aktörers inbördes effekter i beaktande.

I utredningens sammandragsdel finns rekommendationer om projekt och förändringar som genomförs före år 2030 och förslag till åtgärder för åren 2024–2028. Sammandraget av utredningen fokuserar på den närmaste framtiden då förutsägbarheten är tillförlitligare och främjandet av projektet kräver beslutsfattande och verkställande utan dröjsmål. Åtgärderna i utredningens sammandragsdel leder inte i sig till genomförande av någon servicenätsmodell som framförts i utredningen, utan är åtgärder och projekt som det i ljuset av nuvarande uppgifter är motiverat att genomföra oberoende av de olika alternativa servicenätsmodellerna. Därför föreslås att utredningens sammandragsdel godkänns som grund för den fortsatta behandlingen och att den beaktas i utarbetandet av förslagen till budget och ekonomiplan. I övrigt föreslås att utredningen antecknas för kännedom.

Planeringschef Reetta Hyvärinen närvarar vid sammanträdet som sakkunnig under behandlingen av detta ärende.